

ศิลปะยุคโบราณไทย

BL
1225 J37
พ349ค
2550 (ค. 1)
ฉ. 1

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต)

คติจตุคามรามเทพ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต)

ชื่อหนังสือ **คติจตุคามรามเทพ** ชื่อผู้แต่ง **พระพรหมคุณาภรณ์**
(**ป. อ. ปยุตฺโต**) พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง วิชาบุขุชา พ.ศ. ๒๕๕๐ จำนวน
พิมพ์ ๒,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-974-7628-89-0

ผู้จัดจำหน่าย

ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

CALL CENTER

โทร. ๐-๒๒๕๕-๔๔๓๓ <http://www.chulabook.com>

ร้านค้า ติดต่อแผนกขายส่ง สยามสแควร์ ชั้น ๑๔

โทร. ๐-๒๒๑๙-๙๙๙๙-๙๐ โทรสาร ๐-๒๒๕๕-๙๔๙๕

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์วัลลภา

โทร. ๐๓-๕๖๒-๐๓๐๓, ๐๙๖-๙๙๕-๒๓๐๐

สำนักพิมพ์วัลลภา รับจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึก หนังสืออนุสรณ์ คุณภาพดี
เพราะเราเป็นโรงพิมพ์เอง จึงสามารถควบคุมการผลิตให้ได้ระดับมาตรฐาน
นอกจากนี้ เรายังรับจัดทำต้นฉบับหนังสือดีเพื่อการเผยแพร่เป็น
สาธารณกุศล หากท่านใดประสงค์จะพิมพ์หนังสือแจกเป็นธรรมทาน
โปรดให้ความไว้วางใจวัลลภา เรายินดีรับใช้ท่านด้วยราคาพิเศษ

คำนำ

เนื่องจากขณะนี้ กระแสความนิยมวัดอุโมงค์ ‘จตุคามรามเทพ’ กำลังมาแรงสุดขีด ตัวเลขจากศูนย์วิจัยข้อมูลของธนาคารกสิกรไทยว่า เงินสะพัดจากกระแส ‘จตุคามรามเทพ’ นี้ สูงเกินกว่าสองหมื่นล้านบาท ขณะนี้ ไม่ว่าจะเดินไปที่ใด ก็จะมีคนแห่แหน ‘จตุคามรามเทพ’ ไม่เว้นแม้แต่วัยรุ่น

ปรากฏการณ์นี้ ถ้ามองให้ลึกลงไป ก็จะเห็นได้ว่า มีประเด็นที่น่าเป็นห่วงหลายประเด็น เช่น หนึ่ง คนไทยขาดศรัทธาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ มีกระแสนิยมอะไร ก็เชื่อตามๆ กันไป ไม่มีหลักคิดพิจารณา สอง ประเทศไทยมีประชากรที่นับถือพุทธศาสนากว่า ๙๐% เหตุใดจึงมีความเชื่อที่มลายว้าง เมื่อต้องการสิ่งใดก็หวังพึ่งให้เทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือ ซัดกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ที่สอนให้พึ่งตนเอง ให้เชื่อกรรมคือการกระทำ ปราบปรามสิ่งใด ก็ให้มีความเพียร สร้างเหตุปัจจัย เพื่อให้สิ่งนั้นสัมฤทธิ์ผลตามที่ปรารถนาด้วยตัวของตัวเอง

ไม่คอยหวังพึ่งความช่วยเหลือจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือปัจจัย
ภายนอก

ด้วยเหตุนี้ สำนักพิมพ์วิไลตศา จึงมีความหวังใ
สังคมไทย ประสงค์จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างสรรค์ปัญญาให้
กว้างขวางทั่วถึง ซึ่งการพิมพ์หนังสือเผยแพร่เป็นทางหนึ่ง
จะเข้าถึงสาธารณชนจำนวนมาก

คุณพนิตา อังจันทร์เพ็ญ กับหม่อมมิตรสหายได้ไปกราบ
เยี่ยมท่านเจ้าคุณ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) ใน
วันสงกรานต์ ปี พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้มีการสนทนาถึง
เรื่องดังกล่าวข้างต้น

ท่านเจ้าคุณฯ ก็ได้แสดงทัศนะที่แหลมคม ชี้กั
ยังให้ความรู้ต่างๆ ที่น่าสนใจ เป็นที่ประทับใจของหมู่คณะ
อย่างยิ่ง

ครั้นเวลาผ่านไป ทางสำนักพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้
ติดต่อกับทางวัดญาณเวศกวัน เพื่อขอบทความในลักษณะ
เดือนสติคนไทยในเรื่องกระแสนิยมจตุคามรามเทพ และจะ

นำไปจัดพิมพ์แจกเนื่องในวันวิสาขบูชา

ในการนี้ ทางวัดฯ ได้มอบ CD บันทึกการสนทนาให้
คุณพนิตาเป็นผู้ลอกออกมาเป็นต้นฉบับถวายแก่ท่านเจ้า
คุณฯ ตรวจทาน ปรับปรุง เพิ่มเติม ซึ่งท่านก็ได้ใช้เวลา
ตรวจแก้และปรับปรุงต้นฉบับ จนกระทั่งเสร็จต้นพิมพ์แจก
ในวันวิสาขบูชาปีพุทธศักราช ๒๕๕๐

เนื่องจากทางสำนักพุทธฯ แจ้งว่าจะจัดพิมพ์จำนวน
๑๐,๐๐๐ เล่ม ซึ่งตัวเลขดูเหมือนว่ามาก แต่ถ้าเทียบกับ
กระแสความนิยมที่บังเกิดขึ้นในขณะนี้ นับว่ายังไม่เพียงพอ
อย่างแน่นอน

คุณพนิตา จึงเสนอว่า สำนักพิมพ์ฯ ควรขออนุญาต
พิมพ์เผยแพร่ร่วมไปด้วย โดยคุณพนิตา จะทำภาคผนวก
เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา เรื่องราวที่เกี่ยวข้องไว้ใน
หนังสือเล่มเดียวกัน เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น และ
ไม่ต้องไปค้นคว้าหาอ่านที่ใดอีก

สำนักพิมพ์วิมลดาชกกราบนมัสการขอพระคุณ

ท่านเจ้าคุณ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) ที่ได้
เมตตากรุณาอนุญาตให้สำนักพิมพ์วิถีสถา ตีพิมพ์เรื่อง **คติจตุคาม
รามเทพ** ได้ตามที่ทางสำนักพิมพ์ได้ขออนุญาต โดยเป็นการ
ให้เปล่า

ขอขอบคุณ คุณพนิตา อังจันทร์เพ็ญ ที่ได้กรุณาจัด
ภาควณอก และดำเนินการจัดทำอาร์ตเวิร์คให้พร้อมพิมพ์
เป็นรูปเล่มหนังสือ

สำนักพิมพ์วิถีสถา มีโครงการจัดทำหนังสือตีเผยแพร
ในราคาย่อมเยา ด้วยเราสี่สัตว์ประสงฆ์จะส่งเสริมการอ่าน
ให้แก่สังคมไทย เพื่อให้สังคมไทยเห็นสังคมอุดมปัญญา
เพราะปัญญาคือแสงสว่างส่องนำทางชีวิต อย่างไม่มีแสง
สว่างใดๆ เสมอเหมือน ขอให้ท่านผู้่่านติดตามสำนักพิมพ์
วิถีสถาต่อไป

ด้วยความปรารถนาดี

สำนักพิมพ์วิถีสถา

สารบัญ

สนทนาธรรม คติจตุคามรามเทพ	๑
หลวงพ่อกี่ที่ตั้ง มีเทวดาใหญ่เฝ้าดู	๗
ที่ใหญ่แท้คือธรรม พึงกรรมดีกว่าขอเทวดา	๑๔
เทพดี คนดี บรรจบกันที่ธรรม	๑๘
ผู้มีปัญญา เชิญเทพพรหมมาช่วยพัฒนาบ้านเมือง.	๒๕
ยุคธุรกิจฟู่ฟ่า เงินต้องมาเป็นทาสรับใช้ธรรม	๓๓

ภาคผนวก:

จตุคามรามเทพ: ประวัติความเป็นมา ที่มา	๔๓
---	----

คดีอาชญากรรม

สนทนาธรรมะกับคณะผู้มาเยี่ยม
ณ วัดญาณเวศกวัน จังหวัดนครปฐม
ในวันสงกรานต์ ที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐

พิจารณา...ก่อนว่า...

๑. ข้อความที่เป็นตัวหนา คือ คำสนทนาฝ่ายผู้มาเยี่ยม

๒. ข้อความที่เป็นตัวธรรมดา คือ คำตอบของท่านเจ้า

คุณฯ

๓. ข้อความที่เป็นตัวหนาขนาดใหญ่ คือ หัวข้อเรื่อง

ตอนนี้มีเรื่องน่าเป็นห่วงในสังคมไทยอีกเรื่องหนึ่ง คือ เรื่องกระแสนิยมวัตถุมงคลเหรียญ ‘จตุคามรามเทพ’ ซึ่งเท่ากับว่า เกิดการนับถือเทวดามากกว่าพระพุทธเจ้า

ความนิยมนี้รุนแรงมาก กล่าวกันว่า มีการแพร่สะพัดของเงินถึงสองหมื่นสองพันล้านบาท แพร่ระยาคไปทุกวงการ

แม้แต่วัยรุ่นทั้งหญิงและชาย ก็พลอยนิยมแขวนเหรียญ ‘จตุคามรามเทพ’ มากกว่าเครื่องประดับต่างๆ เสียอีก บางทีพ่อแม่ให้แขวนพระ วัยรุ่นบางคนก็จะไม่ยอม เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องเซย แต่ถ้าให้แขวนจตุคามรามเทพ ก็จะพอใจ เพราะเห็นเป็นเรื่องทันสมัย

นอกจากนี้ เรื่อง ‘จตุคามรามเทพ’ ได้กลายเป็นเรื่องธุรกิจหาเลี้ยงชีพที่ทำรายได้เป็นกอบเป็นกำแก่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจสืบเนื่องต่างๆ อย่างการทำกรอบหุ้มเหรียญ ทั้งกรอบพลาสติก กรอบสเตนเลส กรอบเงิน รวมไปถึง

เยี่ยมทอง มีข่าวหนังสือพิมพ์รายงานว่า บางวันได้เป็น
แสนเป็นล้านบาท

ร้านขายหนังสือ รวมถึงแผงหนังสือพิมพ์ทั้งขนาด
ใหญ่และขนาดเล็ก ก็มีแต่หนังสือเกี่ยวกับ ‘จุดความรวมเทพ’
ไม่ว่าจะเป็นฟ็อกเก็ตบุ๊ก นิตยสารแทบลอยด์ นิตยสารขนาด
แปดหน้ายถ ฯลฯ ขายดิบขายดี จนสำนักพิมพ์พิมพ์ออก
มาขายแทบไม่ทัน

แม้ค้าขายขนมจีน ก็เลิกขายขนมจีน หันไปจอง
เหรียญ ‘จุดความรวมเทพ’ เขามาให้เช่า รวยกว่าเยอะ มี
แม้กระทั่งธุรกิจให้เช่าแบบเงินผ่อน ราคาตั้งแต่ร้อยบาทไป
จนเรือนหมื่น

เรื่องนี้ ท่านเจ้าคุณฯ มีความคิดเห็นอย่างไร?

ถ้าจะห่วงเรื่องนี้กันละก็ อย่ามาห่วงห่วงที่เรื่องจุดความ
รวมเทพนี้เลย ควรจะห่วงมานานแล้ว กระแสจุดความรวม
เทพนี้เป็นเพียงอาการหนึ่งของโรคนี้ที่สังคมไทยเป็นมานานแล้ว

เรื่องพระพรหม พระราหู พระพิฆเนศ คนไทยเอาทั้งนั้น
เดี๋ยวก็ชื่อๆ แต่ตอนนี้อาการมันแรงขึ้นๆ ถ้าปล่อยกันอยู่ ก็
คงแรงขึ้นไปเรื่อยๆ จนไปถึงจุดหนึ่งที่อาจจะเป็นสังคมหลัก
ถอย ที่ผู้คนเลื่อนถอย หากอะไรเป็นหลักยึดไม่ได้

บางคนอาจจะเรียกว่าโรคเล่นดิน ถ้าใครพูดอย่างนั้น
ก็อย่าไปว่าเขาเลย เขานึกหาคำที่เหมาะสมไม่ได้ทันที ก็เลยพูด
ไปตามที่นึกได้

มองอีกแง่หนึ่ง เรื่องนี้ ถ้าคนเป็นชาวพุทธจริงละก็ ไม่
ต้องไปห่วงเขาหรอก ถ้าเป็นชาวพุทธจริงนะ ถึงจะนับถือ
ของพวกนี้ เขาก็จะมีวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง ไม่ให้เกิดผลเสียหาย

พวกที่พาสังคมเคืองคว้างน่าห่วงแน่ ก็คือพวกตื่น
ตามกระแส หรือพวกเหยื่อกระแส พวกนี้ นอกจากไม่มีหลัก
อะไร พระพุทธศาสนาที่ศรัทธา นับถือ ก็ไม่รู้จักเลย นอกจาก
นั้นแล้ว แม้แต่สิ่งที่ตัวไปรับเอามา อย่างจตุคามรามเทพนั้น
ตัวก็ไม่รู้หน้ารู้หลังว่าเป็นอะไร ไปอย่างไรมาอย่างไรกันแน่
ได้แต่จะไปตามเสียงที่ปั่นกระแสเท่านั้นเอง นี่ด้านชาวบ้าน

แต่ไม่ใช่แค่โยมเท่านั้น มันมาเป็นเรื่องของพระกับวัด
ที่พลอยเข้ากระแสนี้ไปกับเขาด้วย คือ

หนึ่ง เหมือนกับเถื่อหรือฉวยโอกาสหาตอก ทหารายได้หา
ฉลประโยชน์ไปกับเขาด้วย

สอง เสียหลัก ไม่ยืนอยู่ในหลักการของตัวเอง คือพระ
รัตนตรัย และพระธรรมวินัย แค่อเอาเทพมาปลุกเสกในวัด ถ้า
ทำพลาด จะกลายเป็นว่าพระไปนับถือเทพเข้า ก็หล่นกะมั่วเลย
นี่ทำไมได้ของ่างไร

พระต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบทั้งสองด้านพร้อมกัน
ด้านหนึ่งก็รับผิดชอบต่อหลักของตัวเองที่ว่าไปแล้ว อีกด้านหนึ่ง
ก็รับผิดชอบต่อประชาชน ก็จะต้องทำอะไรๆ โดยมุ่งเพื่อ
ประโยชน์สุขของคนเขา เฉพาะอย่างยิ่งให้เขาเจริญงอกงามขึ้น
ในศีล ในธรรม ในปัญญา ถ้าพาเขาเสื่อมลง ก็ตรงข้ามเลย

หลวงพ่อดัง มีเทวดาใหญ่เฝ้าดู

เมื่อกี้ ท่านว่า ถ้าคนเป็นชาวพุทธจริง ก็ไม่ต้องห่วงชาวพุทธจริง ถ้านับถือของพวกนี้ จะมีวิชัยปฏิบัติที่ถูกต้อง ไม่ให้เกิดผลเสียหายได้อย่างไร

เรื่องนี้ก็มีอีกแง่หนึ่งที่สำคัญเหมือนกัน คือการวางใจวางท่าที คนในสังคมนี้ไม่ควรจะมีวามเถียงกันแย้งแยกเป็นสองฝ่าย เป็นฝ่ายเอาใจตุ้ความฯ กับฝ่ายไม่เอาใจตุ้ความฯ

สำหรับพวกที่ไม่ตื่นหาใจตุ้ความฯ นั้น ก็มีเรื่องที่ต้องเข้าใจเขาด้วย แล้วก็มีส่วนที่น่าเห็นใจอยู่บ้าง แต่ไม่มีแง่ที่จะตามใจ

คล้ายที่เขาอ่อนแอคอยหวังผลหวังพึ่ง หรือเขาเติบโตขึ้นมาโดยไม่มีความรู้เข้าใจเรื่องอย่างนี้ว่า จะปฏิบัติตัวอย่างไร ทำให้ตื่นตามกระแสไปง่ายๆ อะไรอย่างนี้ ก็ต้องเข้าใจและเห็นใจเขาบ้าง ต้องมองไปที่คนและสถาบันที่ควรจะทำหน้าที่รับผิดชอบเช่นให้การศึกษาแก่เขารวมทั้งพระนี้แหละด้วย

แต่จะปลุกยให้จมกันอยู่อย่างนั้นก็ได้ นี่คือ เข้าใจ เห็นใจ
แต่ไม่ตามใจ

สำหรับพวกที่เป็นชาวพุทธจริงนั้น เขามีความรู้เข้าใจ
เกี่ยวกับเรื่องเทวดา ซึ่งเข้าใจรู้อย่างเป็นระบบ ในที่นี้
ควรทบทวนหลักที่เกี่ยวกับเรื่องเทวดาไว้ ๒ อย่าง คือ

๑) หลักความสัมพันธ์ระหว่างเทพทั้งหลายกับปุชนีย
วัตถุ-สถานในพระพุทธศาสนา

๒) หลักความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับเทวดา หรือ
ระหว่างคนกับเทพ

ถ้ารู้เข้าใจและทำตามหลักนี้แล้ว ก็จะไม่เสียหาย ชีวิต
ก็จะไม่เสื่อม สังคมก็จะไม่สลาย

ในข้อ ๑) อันนี้อาตมาเคยเล่ามาแล้วในเรื่องพระพรหม-
พระภูมิ คือ คติของเราแต่โบราณเกี่ยวกับการนับถือพระ
ศักดิ์สิทธิ์ อย่างพระแก้วมรกต พระพุทธชินราช หลวงพ่อโสธร
 เป็นต้น นั้น คนที่ไม่ค่อยรู้เรื่องกัน คนจำนวนมากนึกไปเองว่า

องค์หลวงพ่อก็คือสิทธิ์เป็นผู้บันดาลโน้มนำบันดาลนี้ให้แก่คน
แต่ที่จริงไม่ใช่อย่างนั้น องค์หลวงพ่อก็ไม่จำเป็นต้องมาเห็นอย่าง
อย่างนั้น

หลักมีอยู่ว่า ที่พระพุทธรูปสำคัญและพระสถูปเจดีย์
ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายนั้น มีเทพผู้ใหญ่เฝ้าหรือพิทักษ์รักษา และ
เทพเหล่านี้แหละคอยดูแลเหมือนเป็นผู้รับสนองงาน

หลักเรื่องนี้สืบมาจากคติเก่าแต่ไหนแต่ไรแล้ว เป็นคติ
โบราณ จารึกไว้ในคัมภีร์ดั้งเดิม คือ เวลามีการสร้างสถานที่
สำคัญอะไรต่างๆ แม้แต่บ้านของชาวบ้าน พวกเทวดาก็จะไป
จับจองยึดครองสถานที่ ถ้าเป็นบ้านเศรษฐี ก็อาจจะไปอยู่ที่
ซุ้มประตูบ้าน

อย่างในครั้งพุทธกาล ที่บ้านของอนาถบิณฑิกเศรษฐี
ก็มีเทวดามาอยู่ประจำที่ซุ้มประตู (ไม่ต้องสร้างศาลให้) หรือ
ในตอนที่พระเจ้าอชาตศัตรูแห่งแคว้นมคธสร้างเมืองปาฏลิบุตร
(ต่อมาเป็นเมืองหลวงของพระเจ้าอโศกมหาราช ปัจจุบัน
เรียกว่าเม็กงาปิตนะ หรือ Patna) เทวดาทันทีก็มาครอง

สถานที่ต่างๆ ตามเหมาะสมลดหลั่นกันไปตามศักดิ์ของตนๆ

ต่อมา เมื่อพระพุทธศาสนาเจริญแพร่หลาย เทวดาจำนวนมากก็มานับถือพระพุทธศาสนา หรือเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนาแล้วไปเกิดเป็นเทวดา เวลาเขาสร้างบุญนี้สถานและพระพุทธรูปสำคัญ เทวดาผู้ใหญ่ที่เป็นชาวพุทธก็จะไปอยู่

โดยเฉพาะในสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญๆ เทวดาก็จะชอบเป็นธรรมดา เพราะจะได้ใกล้ชิดเข้าพระพุทธรูปเจ้า อยู่เสมอ แล้วก็ทำหน้าที่ดูแลรักษาไปด้วย เช่น เทวดาที่รักษาพระแก้ว ก็อาจจะอยู่ที่ฉัตร หรืออยู่ที่ฐานพระก็ได้ นี่ก็เป็นคติที่ว่ามีเทวดาคุ้มกรของรักษาพระพุทธรูปสำคัญๆ

ที่นี้ ที่ว่าพระพุทธรูปของคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ บันดาลโนน บันดาลนี้ ก็คือเทวดาที่พิทักษ์องค์พระมันเองเป็นผู้ทำหน้าที่นี้ พระพุทธรูปเจ้าไม่ทรงมายุ่งเกี่ยวกับเรื่องกิเลสของชาวบ้าน ไม่มาเกี่ยวบันดาลลาภ บันดาลยศให้ใครหรือ และพระองค์ก็ปรินิพพานไปแล้ว มันเป็นเรื่องของเทวดาที่รักษา

แล้วก็เป็นธรรมดาว่า เทวดาที่มาอยู่กับหลวงพ่อก็ค
ใหญ่ ก็ย่อมเป็นเทวดาที่ยิ่งใหญ่ มีฤทธิ์เดชศักดิ์านุกาพมาก
พร้อมกับที่จะต้องเป็นเทพที่ดีมีธรรมด้วย คือมีเมตตากรุณา
สูงมาก อยากรจะช่วยคนทุกข์ยาก และไม่กั้นแกตั้งข่มเหง
รังแกคน ไม่เป็นอย่างเทวดาร้ายหลายองค์ที่ยิ่งใหญ่โต ก็ยิ่ง
เกรี้ยวกราดพิโรธเคืองง่าย ๆ คนก็เลยชอบไปหาหลวงพ่อ ไป
บอกทุกข์ร้อนแก่หลวงพ่อก แล้วเทวดาที่นั่นก็จะดูแลรับสนอง
งานต่อไป ก็เป็นคติมาอย่างนี้

เมื่อก่อนในเรื่องนี้ ตำนานบางแหล่งก็ว่า ‘จตุคามราม
เทพ’ เป็นเทพที่พิทักษ์พระบรมธาตุเจดีย์ ที่บรรจุพระบรม
สารีริกธาตุ ในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนคร
ศรีธรรมราช

เรื่องก็มาลงตรงที่ว่า พระบรมธาตุที่เมื่อก่อนนครศรีธรรม
ราช มีประวัติซึ่งเขาคตินี้ คือเป็นเจดีย์ใหญ่ที่สร้างอุทิศถวาย
พระพุทธเจ้า ก็มีเทวดามาเฝ้า ซึ่งบอกกันว่าชื่อ ‘จตุคาม
รามเทพ’

องค์จตุคามรามเทพนี้มีประวัติความเชื่อนมาหลาย
อย่าง บ้างก็ว่า เป็นกษัตริย์ศรีวิชัยมาก่อน บ้างก็ว่าเป็น
กษัตริย์พื้นอง ๒ พระองค์ จตุคามองค์หนึ่ง รามเทพองค์
หนึ่ง ซึ่งเมื่อสวรรคตแล้ว ก็มาเส่นเทพพิทักษ์พระบรมธาตุ
โดยหวังทำความดี จะได้บำเพ็ญบารมีเป็นพระโพธิสัตว์ เพื่อ
การตรัสรู้ธรรมในภายภาคหน้า นี่ก็เป็นเรื่องตามคติพระ
พุทธศาสนาฯ

ในรายละเอียดของบางตำนานที่ว่า เป็นกษัตริย์พื้นอง
๒ พระองค์นั้น ก็ว่าทรงเป็นปฐมกษัตริย์ของเมืองและได้
บูรณะพระบรมธาตุเจดีย์ และเมื่อสวรรคตแล้ว ประชาชนได้
ยกย่องเทิดทูนให้เป็นพระเสื้อเมืองและพระทรงเมือง แลวงง
มีรูปขนาดใหญ่ของทั้งสองพระองค์ประทับนั่งอยู่ข้างบันได
ทางขึ้นพระบรมธาตุเจดีย์ในวิหารพระทรงม้า วัดพระมหา
ธาตุรวมหาวิหารด้วย

เมื่อคู่ตามนี้ การที่องค์จตุคามและรามเทพจะทรง
พิทักษ์พระบรมธาตุแล้วจะเป็นเทวดารักษาเมืองด้วย ก็ไม่

แปลกอะไร เพราะตอนที่เขานักขัตริย์ยังไม่สวรรคต ก็ทรงบูชา
พระธาตุและรักษาเมืองอยู่แล้ว หลังสวรรคต ก็พิทักษ์
พระบรมธาตุซึ่งเป็นหัวใจของเมือง พร้อมทั้งเป็นพระเล็กเมือง
และพระทรงเมือง ซึ่งเหมือนรักษาร่างกายของเมืองด้วย เป็น
อันว่ารักษาบ้านเมืองให้อยู่ดีพร้อมหมด ทั้งด้านร่างกาย และ
ด้านจิตใจ

คนมาไหว้มาบูชาพระบรมธาตุ พิจารณาได้แล้วขั้นหนึ่ง
ว่าเป็นคนดี ถ้าต้องการความช่วยเหลืออะไร ก็น่าจะควรแก้
เมตตาการุณย์ขององค์จุฑามะและรามเทพ ที่ดูแลพระบรม
ธาตุอยู่และกำลังบำเพ็ญบารมีเป็นพระโพธิสัตว์

เฉยพูดในข้อที่ ๑) คือคติเรื่องเทพเจ้าพระพุทธรูป
สำคัญและเทวดาพิทักษ์พระสถูปเจดีย์สถานมาเสียดียาว

ที่ใหญ่แท้คือธรรม ฟังกรรมดีกว่ารอเวทนา

ฟังท่านแล้ว รู้สึกว่ามีอะไรที่เราไม่รู้แต่น่าจะรู้อีกมาก
เมื่อไม่รู้ ก็มองอะไรไม่ออก แล้วก็โยงอะไรไม่ถูก แต่นี่ฟัง
ข้อ ๑) ถ้าได้ฟังข้อ ๒) คงจะคาสาว่างขึ้นอีก

เป็นการฟังเรื่องเก่าๆ ของตัวเราเอง เป็นการรู้จักตัว
เองเท่านั้น ถ้าแค่เรื่องตัวเองก็ยังไม่รู้ ทางที่ตัวเองเดินมาก็
ไม่เห็น แกรมข้างหน้าก็มีติดอีก แล้วจะมคงจะเดินต่อไปให้ติดได้
อย่างไร

อ้าว... ต่อไปข้อ ๒) คือหลักความสัมพันธ์ระหว่าง
มนุษย์กับเวทนา หรือระหว่างคนกับเทพ

หลักข้อนี้ก็ง่ายๆ ถ้าเป็นชาวพุทธจริงก็ต้องรู้แก่ใจชัด
อยู่แล้วว่า อ้อ... ไม่ว่าเทพว่าคน ต้องถือธรรมเป็นใหญ่ ถือ
ว่าธรรมสูงสุด และสรรพสัตว์มีกรรมเป็นของตน ไม่ว่าคนหรือ
เทวดาก็ต้องว่าไปตามกรรม โดยเอาธรรมเป็นมาตรฐานเป็น
เกณฑ์ตัดสิน

นี่ก็หมายความว่า คนกับเทพนั้นนับถือกันตาม
ธรรม และตามปกติ ผู้ที่จะเกิดเป็นเทพได้ ก็เพราะมีคุณธรรม
กรรมดีบางอย่างเมื่อว่าโดยเฉลี่ยเทวดาจึงมีธรรมสูงกว่ามนุษย์
ก็เลยถือกันว่าให้มนุษย์โน้มไปทางเคารพเทวดา

แต่จะอย่างไรก็ตาม ทั้งสองฝ่ายควรมีเมตตาคือตั้งไมตรี
จิตต่อกัน อย่างพวกเราเวลาแฉ่เมตตา ก็แผ่ให้เทวดาด้วย
ทำบุญ ก็อุทิศให้เทวดาด้วย แม้แต่จะสวดมนต์ฟังกรรมกัน ก็
เชิญเทวดามาฟังด้วย และเทวดาที่ดี ก็ไปหาความสุขให้แก่
มนุษย์ เหมือนผู้ใหญ่ที่มีเมตตาอยากดูแลรักษาช่วยเหลือเด็ก
โดยเฉพาะคุ้มครองเด็กที่ประพฤติดี ให้อยู่เย็นเป็นสุข ก็เหมือน
เทวดาที่รักษาพระบรมธาตุนั้นแหละ ที่ท่านอยากดูแลคนให้
อยู่กันดี ให้คนดีพ้นภัยอันตราย

อย่างในบทสวดมนต์ ที่เรียกว่าพระปริตรต่างๆ นั้น ก็
มีบทที่สื่อสารกับพวกเทวดาเยอะแยะ

เพราะฉะนั้น ชาวพุทธที่ปฏิบัติกิจวัตรทางพระศาสนา
และทำกิจกรรมในทางบุญกุศลต่างๆ จึงอยู่ในบรรยากาศที่

คุณเคยสนิทสนมกับเทวดาทิ้งหลายแบบจะตลอดเวลาโดยไม่รู้ตัว เรียกว่ามีเทวดาคอยและพริ้มที่จะช่วยอยู่ใกล้ๆ ไม่ต้องไปเที่ยวหาชนิดเสี่ยงให้เขาหลอกกันวุ่นวาย

(ชาวพุทธไทยเวลานี้ ห้างเหินและละเลยบุญกิจบุญกรรมใกล้ตัว ก็เลยต้องคอยขึ้นค้อมไปตามเสียงกู่ร้องกรอกหูจากคนนอกที่แปลกหน้า)

แต่ทั้งนี้ ก็อย่างที่ว่าแล้ว ทั้งเทพทั้งคน ต่างก็มีกรรมเป็นของตน และทุกคนสภาวะของหัวใจจะคงหาสอดคล้องของตนเองให้ดีขึ้น (อย่างที่ว่า องค์จตุคามรามเทพเองก็กำลังบำเพ็ญบารมีอยู่จนแหละ) ต้องฝึกหัดทำอะไรต่างๆ ใฝ่สู้ อดทน พยายามความสามารถต่างๆ ต้องสร้างความเข้มแข็งในตัวเอง คงแสวงหาความรู้ ต้องรู้จักคิด ต้องสร้างปัญญา

ถ้ามีวรับความช่วยเหลือ ก็อ่อนแอบ๊อบบี้พวกเบียดลงไปเรื่อยๆ ในที่สุดก็ไม่มีใครช่วยไหว (แม้แต่ใครจะมาช่วยอยู่ตลอดเวลา ก็เป็นไปไม่ได้) ท่านจึงสอนนักหนาให้หัดเข้มแข็งไว้ อย่าไปยอมรอรับความช่วยเหลือ แต่จะต้องเข้มแข็ง

อดทนที่จะฝึกหัดทำเหตุเอง ให้ผลเกิดขึ้นด้วยการกระทำของตัวเอง หรือด้วยการร่วมใจกันคิดและร่วมแรงกันทำด้วยกำลังของพวกเขาขวนมนุญด้วยกันเอง นี่คือการทำตามหลักกรรม

กรรมสำคัญที่จะทำให้เราสูงขึ้นตามธรรม และพิสูจน์ความสามารถที่แท้ของมนุษย์ ก็คือ การสร้างสรรค์ผลสำเร็จที่ดั่งใจหรือสร้างประโยชน์สุขที่ไม่ต้องมีการเบียดเบียนใดๆ โดยใช้เรี่ยวแรงความเพียรพยายาม ทำการด้วยปัญญาที่เข้าถึงเหตุปัจจัยจริงๆ

นี่ไง...ในที่สุด ก็มาเข้าหลักใหญ่ที่ให้ฟังตน อย่าเพาะนิสัยเสียที่เขาแต่หวังลาภลอย-คอยผลดลบันดาล

คิดดูให้ตื่นนะ...ฟังกรรมดีด้วยความเพียรและสติปัญญาของตัวเอง ตักว่าเทียวขอผลดลบันดาลจากเทวดาเป็นไหนๆ

เทพดี คนดี บรรจบกันที่ธรรม

เมื่อคืนนี้ท่านว่า โดยเฉลี่ยเทวดามีคุณธรรมสูงกว่าคน ถ้าอย่างนั้นก็หมายความว่า เทวดาที่แย่กว่าคนก็มีใช่ไหม? แล้วถ้าเจอเทวดาที่ไม่ดี เราจะทำอย่างไร?

ก็แต่ละชีวิต เทวดาร้ายมีเยอะแยะไป บ้างก็ชั่วโกรธ ถืออำนาจ ใครทำอะไรกระทบกระทั่งนิดหน่อย ก็จะทำเอาตายอย่าง พระภูมิบางบ้าน เด็กไปทำอะไรเข้า ทั้งที่ไม่ประสีประสา ก็ไม่กลัว แต่มาทำให้เจ็บป่วย เทพบางองค์ก็คุณก็อะไรๆ ก็ จะหักคอก กลายเป็นว่าเทวดามารังแกคน

ถ้าเทวดานั้นเป็นชาวพุทธ เป็นผู้รู้จักธรรม ก็ประพฤติปฏิบัติตามธรรม เรื่องร้ายก็ไม่มี แต่หาเจอเทพร้าย ปัญหาจะเกิด เราสู้หลัก ก็เอาหลักนั้นมาใช้ ๘๘ ๘๘ ค่อยออกแถวว่า “ไม่ว่าเทพว่าคน ต้องถือธรรมเป็นหลักใหญ่ ... เอาธรรมเส้นมาตรฐาน เป็นเกณฑ์ตัดสิน”

เพราะฉะนั้น ถ้าคนกับเทวดามีเรื่องขัดแย้งกัน ชาว

พุทธมีทางออก ไม่ใช่ว่าจะต้องอยู่อย่างหวาดกลัวต่อเทวดา ถ้าคนทำถูก ถ้าการกระทำของเราชอบธรรม เราขึ้นอยู่กับหลักเทวดาต้องยอม

ชวยกตัวอย่าง เขาเรื่องอนาถบิณฑิกเศรษฐีที่เคยพูดถึงแล้วนั้นแหละ เรื่องมีว่า ที่บ้านของอนาถบิณฑิกเศรษฐีนั้น พระพุทธเจ้ากับพระสงฆ์เสด็จบ่่อย เพราะท่านมีศรัทธามาก ถึงแม้พระพุทธเจ้าไม่เสด็จ ก็มีพระสงฆ์ได้รับนิมนต์ไปรับบาตรอะไรทำนองนั้น

ที่นี้ เทวดาที่อยู่บนขั้มประตูบ้านท่านเศรษฐีนั้น ยังไม่ได้นับถือพระและชอบอยู่สบายๆ เวลาที่มีพระไปที่บ้านผ่านขั้มประตู ในฐานะที่พระสงฆ์เป็นผู้มีศีล เทวดาซึ่งอยู่บนขั้มประตูก็ต้องลงมา เป็นการแสดงความเคารพ เทวดาต้องลงมาบ่่อยๆ ก็เกิดความไม่พอใจ

เทวดาขัดเคืองขึ้นมา ก็คิดว่า ทำอย่างไรจะให้พระไม่มาบ้านนี้อีก พอดีตอนนั้นอนาถบิณฑิกเศรษฐีทำบุญมาก ก็ยากจนลง เทวดาเลยได้โอกาส วันหนึ่งก็ไปปรากฏตัวแก่

อนาถวิณฑิตกเศรษจู้ แะ.สีพรรณนาต่างๆ ว่า “ท่านเป็นผู้มีศรัทธา ทำความดีช่วยเหลือผู้คน แต่เวลานี้ท่านจนลง นี่ก็เป็นเพราะพุทธศาสนา เนื่องจากท่านใช้ทรัพย์ไปบำรุงพระสงฆ์และทำบุญต่างๆ จนจนจะหมด นี่ถ้าท่านตั้งตัวให้ดี ก็จจะร่ำรวยยิ่งขึ้นไป ข้าพเจ้าก็อยากจะช่วย แต่ไม่ว่าอย่างไรท่านจะไม่ใช้จ่ายทรัพย์ให้สิ้นเปลืองแบบนี้อีก ถ้าท่านเลิกใช้จ่ายแบบนี้ ข้าพเจ้ามีวิธีช่วยท่าน ชาวเขาบุญชุมทรพช จะบอกขุมทรัพย์ให้”

ฝ่ายเศรษจู้เป็นผู้มั่นคงในพระรัตนตรัย ได้อุปถัมภ์พระศาสนา แจกทานสงเคราะห์คนยากไร้ หมดเท่าไรก็ไม่เสียหาย พอได้ยินเทศาว่าอย่างนี้ ก็คิดว่า เทศานี้ชวนเราผิดทางเสียแล้ว ก็จึงบอกว่า “นี่ท่านพูดชวนออกนอกถุ่นออกทาง ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าในฐานะเจ้าบ้าน ไม่อยากให้ท่านอยู่ที่นี้อีกต่อไป”

อันนี้เป็นสิทธิ์โดยชอบธรรมของเจ้าบ้าน คติโบราณอันนี้ คนไทยไม่ค่อยรู้ เจ้าบ้านมีสิทธิ์ ถ้าเขาไม่ให้อยู่ เทศาก็ไม่

สามารถอยู่ได้

ฝ่ายเทวดาถูกเศรษฐีไล่ไม่ให้อยู่ เตือดร่อน ก็เลยไปหา
พระอินทร์ ขอให้ช่วย พระอินทร์บอกว่า “ข้าพเจ้าก็ช่วยไม่ได้
แต่จะแนะนำอย่างหนึ่ง เค้าอย่างนี้สิ ท่านไปพูดกับเขา
บอกว่า ท่านเศรษฐีทำบุญทำกุศล ช่วยเหลือผู้คน ทำ
สังคมาสงเคราะห์มากมายนี้ดี มีประโยชน์มาก ข้าพเจ้าสนับสนุน
เมื่อท่านจนลง ข้าพเจ้าจะบอกขุมทรัพย์ให้ ท่านจะได้มีเงิน
มาทำบุญทำกุศลมากๆ”

เทวดาเลยใช้วิธีใหม่ มาปรากฏตัวกับเศรษฐี แล้วพูด
อีกแบบหนึ่ง เศรษฐีเลยยอมให้อยู่

นี่เป็นตัวอย่างให้เห็นหลักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง
คนกับเทวดา ตามคติแต่โบราณที่สืบมาในพระพุทธศาสนา
คตินี้ก็คือ เทวดาอาจจะเหนือกว่ามนุษย์ แต่ไม่เหนือกว่าธรรม
ธรรมเป็นสิ่งสูงสุด ถ้ามนุษย์ถูกตามธรรมแล้ว ธรรมก็เป็น
ตัวตัดสิน เทวดาจะด้อยลง

๕๒
1225.757
พ 3/10 ๗
๕55๐
๗ ๔

๒๑๑

พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมา ได้เปลี่ยนความยึดถือที่ว่า เทพสูงสุด มาเป็นศีลธรรมสูงสุด มีเรื่องในคัมภีร์หลายเรื่อง เกี่ยวกับเทวดาและมนุษย์ขัดกัน ท่านสอนคดีไว้เพื่อให้เห็น ตัวอย่างที่ว่า ต้องเอาธรรมตัดสิน ถ้ามนุษย์ถูก เทวดาก็อยู่ไม่ได้ ตัดลงไปทุกที

ทั้งที่เรื่องท่านองนี้ปรากฏในคัมภีร์หลายที่ มนุษย์จะมี เรื่องขัดแย้งกับเทวดาอย่างไร ก็ต้องยุติด้วยธรรม ถ้าเทวดา ผิดธรรม เทวดาต้องไป ท่านพยายามสอนให้มนุษย์หันออกจาก ทิศทางของลัทธิหวังพึ่งเทวดา ที่มีว้อฮั่นวอนขอให้เทวดาถลง บันดาล ให้หันมายึดถือธรรมเป็นใหญ่ แต่ชาวพุทธก็ไม่สนใจ ศึกษาคติพระพุทธศาสนาในเรื่องให้ถือธรรมเป็นใหญ่นี้

เอาละ พวกเทวดาไม่ตี ก็ว่าไปตามธรรม แต่น่าจะโทษ เทวดาคืออย่าง ‘จตุคามรามเทพ’ ที่รักษาพระธาตุด้วย เพราะท่านมีเมตตากรุณาคอยจะช่วยเหลือคน ก็เลยทำให้ คนคอยหวังพึ่งขอบรขอให้ท่านมาช่วย

แล้วจะทำอย่างไรให้คนไทยเข้มแข็ง รู้จักคิดทำอะไร

ช่วยตัวเองให้จริงจังจนคิดว่าให้มันมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยวกันไปเลย?

ข้อสำคัญอยู่ตรงที่ว่าพระกัมมัตติโยมต้องเข้าใจและจับให้ถูกจุด ถ้ากัมมัตติโยมไม่จับจุด พระก็ต้องชี้จุดให้จับ คือ ตกลงมาเน้นกันในเรื่องที่ว่า เทพองค์นั้นท่านเป็นชาวพุทธที่ดี ท่านมีศรัทธามาทำหน้าที่ปกป้องรักษาพระพุทธศาสนา ท่านมาบำเพ็ญความดีของท่าน นับเป็นตัวอย่างให้เห็นว่าชาวพุทธควรจะมีปฏิบัติตัวอย่างนี้ๆ เราก็ควรบำเพ็ญความดีอย่างเทพองค์นี้ ควรเอาท่านเป็นตัวอย่างในการที่จะพยายามทำความดีอย่างท่าน ไม่ใช่ว่าท่านทำความดี แต่เราจะคอยจ้องเฝ้าคอยสอดส่องจากการทำความดีของท่าน

ควรเอาเทพที่ดีมาช่วยประคับประคองใจตัวเองให้มันคงไม่หวาดหวั่นพรันกลัว และปลุกใจตัวเองให้มีกำลังใจเข้มแข็งที่จะทำการดีงามให้สำเร็จ ร่วมชบวนกับเทพนั้นในการบำเพ็ญความดีตลอดจนบารมีต่างๆ ที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสอนไว้ ไม่ใช่ว่าเห็นท่านศักดิ์สิทธิ์แบบใจดี ก็ได้แต่หวังผลที่ตัวเองจะฉกฉวยเอาจากการขอให้ท่านมาบันดาลอะไรๆ ให้

รวมแล้วก็คือ มีความรู้เข้าใจ และจัดปรับการปฏิบัติ ให้เข้ามาในทิศทางที่ถูก เป็น ๒ ชั้น

๑. รู้เข้าใจและโยงเข้าหาหลักการได้ คือรู้จักสิ่งที่คุณนับถือกันว่าเป็นใคร คืออะไร และเข้าใจคติแต่เดิมมา ซึ่งตรงกับที่ตำนานบอกว่าจะดูคามรามเทพเป็นเทวดาพิทักษ์รักษาพระบรมธาตุ ให้ท่านเป็นพลังปกป้องและปลุกให้เราเข้มแข็ง มั่นใจในการทำภารกิจดี

๒. ปฏิบัติตัวตามวิธีที่จะให้ได้ประโยชน์ที่แท้จริงจากเรื่องนี้ คือทำความดีอย่างท่าน จตุคามรามเทพบำเพ็ญบารมีตามหลักพุทธศาสน์อย่างไร ก็เอามาเผยแพร่บอกกัน เพื่อให้เป็นการนับถืออย่างมีสาระ

ไม่ใช่ว่า นับถือบูชาหนักหนา แต่ไม่รู้เลยว่าตัวเองกำลังบูชาใคร ท่านมาจากไหน

ผู้มีปัญญา เชิญเทพพรหมมาช่วยพัฒนา บ้านเมือง

ฟังตอนนี้ ทำให้นึกถึงเรื่องท่านท้าวมหาพรหมที่
เอราวัณ คราวนั้นท่านก็พูดอย่างนี้...

ใช่แล้ว...เหมือนเรื่องพระพรหมเอราวัณนั้นแหละ เมื่อก
ครั้งท้าวมหาพรหมถูกทูปพัง ก็พูดทีหนึ่งแล้ว ว่าคนไทยนี้
ทำเหมือนกับจะเอาแค่ตัวได้ ไปขออย่างเดียว ไม่รู้จักพระ
พรหมเลย และไม่สนใจว่าท่านเป็นใคร มาอย่างไร ไม่รู้เหนื
รู้ได้ อะไรเป็นอะไรไม่ต้องรู้อะไรทั้งนั้น

เมื่อไม่รู้เรื่องรู้อาว ก็ทำกันส่งๆ ไป เหมือนคนไขว่คว้า
อยู่ในความมืด ประโยชน์อะไรอีกที่ควรจะได้ ก็ไม่ได้

ชาวบ้านไม่รู้ ก็หนักหนาอยู่แล้ว ผู้ปกครอง ผู้บริหาร
บ้านเมืองก็ไม่รู้อีกด้วย สังคมไทยก็ลอยแพ้งเต้ง

เรื่องความเชื่อถือของประชาชนนี้ เป็นตัวกำหนด
พฤติกรรมอย่างสำคัญ และมีผลต่อการพัฒนาคน พัฒนาสังคม

รวมทั้งการพัฒนาประชาธิปไตย โดยเฉพาะในแง่ที่เกี่ยวกับการใช้และการพัฒนาปัญญา ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางขัดขวางหรือส่งเสริมก็ได้ ผู้รับผิดชอบต่อสังคมจึงต้องเอาใจใส่ที่จะโยนให้เข้าสู่การศึกษา หรือกระบวนการพัฒนาคน โดยเฉพาะการพัฒนาปัญญา

ไม่ว่าเรื่องพระพรหม หรือเรื่องจตุคามรามเทพ ผู้รับผิดชอบต่อสังคม เริ่มด้วยผู้บริหารบ้านเมือง จะต้องดูแลให้เกิดโอกาสในการพัฒนาคน

ที่พูดเรื่องพระพรหมเฮราวัลด์ก็เพราะเราละเลยปล่อยให้คนอยู่กับความหลงหรือการขาดความรู้กันเรื่อยมา พอถึงตอนที่ทำวมหาพรหมถูกทุบ ก็เป็นเหตุการณ์ร้ายครั้งใหญ่ซึ่งกลายเป็นโอกาสที่จะมีช่องให้การศึกษาเข้าไป อย่างน้อยจะได้พัฒนาคนในด้านความรู้เข้าใจ ที่จะส่งผลต่อความก้าวหน้าในการพัฒนาคนนั้นต่อไป

โอกาสที่จะเป็นช่องให้การศึกษาเข้าไปอย่างไร? อ้อ... ก็ตั้งแต่สร้างศาลเมื่อ ๕๑ ปีก่อนโน้นแล้ว ผู้วางกำหนดใน

การสร้างศาลเขาก็เขียนบอกกำกับไว้แล้วว่า พระพรหมองค์
นี้ คือ ทำวมหาพรหม จะมาประทับที่ศาลพระพรหมเฮราวัน
ทุกวัน เว้นวันพระ เพราะในวันพระนั้น พระพรหมจะไปเฝ้า
พระพุทธรูปเจ้า

นี่ทางเชื่อมโยงสู่การก้าวไปในการพัฒนาคนนั้น เขาว่า
ไว้ให้เสร็จแล้ว ตามกระบวนการของการศึกษาเลขที่เดียว

เราต้องยอมรับความจริงว่า ในการพัฒนามนุษย์ส่วน
ใหญ่ ในระบบที่ไม่ใช้การบังคับนั้น เราจำเป็นต้องเริ่มด้วย
ยอมรับคนตามที่เขาเป็น แต่ก็ไม่ใช่ว่าปล่อยให้เฉยไป

เฮ้า... พวกคุณจะไปขอพระพรหม ก็ขอไป ฉันไม่ขัด
ขวางละ (ถึงคิดจะขวาง ก็ขวางไม่ไหว) แต่ทำอย่างไรจะ
พัฒนาเขาขึ้นมาได้บ้าง ก็เอากิจวัตรของพระพรหมที่บอกไว้
แล้วนั้นแหละมาเตือนเขา

ก็เผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนไปเลยว่า ทำวมหา
พรหมองค์นี้ท่านคือใคร มาอย่างไร ไปอย่างไร เรื่องเกี่ยวกับ
พระพรหมมีอะไรที่ควรรู้บ้าง ก็ว่าไป

เสร็จแล้ว ปิดท้ายก็บอกชาวบ้าน เขียนติดไว้ก็ได้ว่า
เออ... วันที่เท่านั้นๆ เป็นวันพระนะ พระพรหมท่านจะไม่มา
เพราะท่านไปวัด ท่านจะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า

แล้วก็แนะนำต่อไปเลยว่า พวกเรานี้ก็มาทำตามพระ
พรหมกันเถอะนะ ถึงวันพระเราก็ไปวัด ไปฟังธรรมกัน ก็
สอนไปสิ ให้ได้ประโยชน์ เป็นจุดเชื่อมที่จะพัฒนาคน

ในเมื่อเราไม่สามารถหักห้ามพ้าช่วยเช่า เขาขบสอ
ตุ้มหลงอยู่ เราก็เอาเป็นจุดบรรจบประสานให้เป็นแนวทางที่
เขาจะเดินก้าวหน้าในการพัฒนาตัวต่อไป

แต่คนไทย ท่านผู้ปกครอง ไม่เอาเรื่องเลย ไม่มองช่อง
ทางที่จะพัฒนามนุษย์อันนี้ ก็เลยไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรทั้งนั้น

ตรงข้าม ตอนที่ศาลพระพรหมถูกทุบนั้น ท่านผู้บริหาร
บ้านเมืองมันวุ่นแต่กลัวว่าจะเกิดเรื่องร้ายอะไรขึ้นแก่ตัวเอง นึก
ไปแต่ว่าจะเป็นลางร้าย ต้องไปแก้เคล็ด แทนที่จะมองไปถึง
บ้านเมือง และประโยชน์ของประชาชน ก็ตันอยู่แค่ตัวเอง
เลยไม่ได้อะไร

เรื่องความรู้^๑ มันทำให้เห็นทางออกและทางก้าวไปได้
มากจริงๆ

นั่นสิ เราจึงต้องมองถึงประโยชน์ของประเทศชาติ หรือ
ของสังคม แล้วถือโอกาสที่จะให้ความรู้แก่ประชาชน ตามรูป
ไปเสยว่า คุณรู้ไหม ว่าศาสตร์ทางมหาพรหมนี้มีความเป็นมา
อย่างไร? สร้างมาอย่างไร? ทำวมหาพรหมคือใคร? ทำนมา
จากไหน?

เห็นชัดๆ ว่า พระพรหมองค์นี้ไม่ใช่พรหมในศาสนา
พราหมณ์ แต่เป็นพรหมในพระพุทธศาสนา เป็นพรหมในชั้น
มหาพรหม

มหาพรหมเป็นหนึ่งในรูปพรหม ๑๖ ชั้น ซึ่งแบ่งตาม
ฌาน ๔ ระดับ เริ่มด้วยระดับปฐมฌานภูมิ* คือ ฌานที่ ๑

* ชั้นต่อไป คือ ทุตติยฌานภูมิ ประกอบด้วย ปริตตภา อับปมาณาภา อภัสสรา
จากนั้นเป็น ตติยฌานภูมิ ประกอบด้วย ปริตตสุภา อัปมาณสุภา สุภิกงหา
แล้วจึงถึงขั้นสูงสุด คือ จตุตถฌานภูมิ ประกอบด้วย เวทปผล อัสัญญี อวิหา
อตัปปา สุตัสสา สุตัสสี อภินิษฐา รวมเป็น ๑๖ ชั้น

มีพรหมอยู่ ๓ ชั้น ได้แก่ พรหมปาริสุทธิชา พรหมปุโรหิตา
และมหาพรตมา

มหาพรตมา คือ พรหมชั้นที่ ๓ ในระดับปฐมฌานภูมิ
ของพรหม ๑๖ ชั้น ท่านกำลังบำเพ็ญธรรมให้สูงขึ้น จึง
ต้องไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ไปเฝ้าก็คือไปฟังธรรม

เรื่องอย่างนี้ มันเป็นทางที่จะประสานคนเข้ามาสู่ระบบ
การพัฒนามนุษย์ ไม่ใช่ว่า

หนึ่ง พระก็ถือโอกาสหาลาภ เห็นว่าคนนิยมกันนัก ก็
เลยปลุกเสกเอามาให้เช่ากันใหญ่

สอง เลยกลายเป็นการทำให้คนลุ่มหลงหนักขึ้น ผิด
หลักผิดทาง แถมเอามาปลุกเสกในวัด ถ้าทำไม่ระวังให้ดี จะ
กลายเป็นเอามาบูชาเหนือพระรัตนตรัย

ไปๆ มาๆ เพลินอยู่กับเรื่องนี้ คนเลยเข้าใจผิด เจอก
จากพระศาสนาไป แทนที่จะเชื่อกมโยงเข้ามาหาหลักว่า ที่จริง
มันเป็นอย่างนั้นนะ มันสัมพันธ์กันค่างนี้ ต้องก้าวต่อขั้นมา

ให้ถึงพระพุทธเจ้าอย่างนี้ๆ

เป็นกันว่า ‘จตุคามรามเทพ’ ไม่ใช่ใคร ก็โยงกับเรื่อง
ศรีวิชัย หรือเป็นกษัตริย์ศรีวิชัย แล้วตำนานโน้นตำนานนี้ ก็
ไม่หนีเมืองนครศรีธรรมราช เวียนอยู่ที่พระบรมธาตุ

ที่นี้ พอโยงมาถึงศรีวิชัย ก็โยงต่อไปอีกว่า ศรีวิชัยอยู่
สุมาตรา หรือถ้าตกลงว่าศรีวิชัยอยู่นครศรีธรรมราช ก็ไปถึง
สุมาตรา นั่นแหละ แล้วสุมาตรา นั้นก็มีมลายูนี้เอง ชาวมลายูก็
เป็นลูกหลานกษัตริย์ศรีวิชัยของคนี้ เพราะฉะนั้น ชาวใต้ ๓-๔
จังหวัด ที่ว่าเป็นมลายู ก็เป็นลูกหลานของกษัตริย์ศรีวิชัย
นี้ด้วย

อย่างที่เคยเล่าแล้วว่า เจ้าชายปรเมศวรออกจาก
สุมาตรา มาขึ้นที่สิงคโปร์ แล้วหนีจากสิงคโปร์มาขึ้นที่มะละกา
ตั้งอาณาจักรมะละกาขึ้นมา สันยักกลางความเป็นมลายูอยู่ที่
มะละกา ก็โยงไปที่ศรีวิชัย

เราก็เอาความรู้อย่างนี้เผยแพร่กันไป จะแยกตัวกันไป
ทำไมว่า ฉันเป็นมลายู ไม่ใช่คนไทย ไม่ใช่ชาวพุทธ อย่าง

นักยลึบอดีตกัน มลาญุ่ก็เ็นชาวพุทธมาแล้ว เ็นหลักฐาน
ทางประวัติศาสตร์ ในบ้านเมืองนี้ วิทยุก็มี ที่วิก็มี ก็ให้ความ
รู้แก่ประชาชนกันไป

ถ้ารู้เรื่อง ‘จตุคามรามเทพ’ ก็นำมาทำประโยชน์ได้ทั้ง
ในทางสามัคคีและในทางพัฒนาคน ยิ่งนิยมกันมาก ก็ยิ่ง
ต้องเผยแพร่ความรู้ให้มาก

ยุคธุรกิจฟู่ฟ่า เงินต้องมาเป็นทาสรับใช้ธรรม

ถ้าไม่หาความรู้ความเข้าใจกันอย่างที่ว่านั้นก็ได้แต่ตื่น
ตามกระแสเรื่อยไป ก็สมที่ว่าเป็นโรคเส้นต้น

มันไม่ใช่แค่โรคเส้นต้นหรอก มันกินลึกเลย แล้วก็หนัก
หนามาก มันฟ้องสภาพสังคม และบ่งบอกปัญหาคุณภาพ
ของคน

อาการนี้ ด้านหนึ่งก็คือมันแสดง อธิปไตยของระบบธุรกิจ
ว่าสังคมไทยนี้ ธุรกิจเฟื่องต้นัก คนอยู่ใต้ครอบงำของระบบ
ธุรกิจ มุ่งหาแต่ผลประโยชน์ขนาดหนัก มองหาแต่เงิน

แม้แต่เรื่องทางด้านจิตใจ ก็ไม่เว้น ยังเอามาใช้เป็น
ช่องทางหรือเป็นเครื่องมือหาผลประโยชน์ (อันนี้แหละตรง
กับที่เรียกว่าเรื่องจิตวิญญาณ คือเรื่อง spiritual ขึ้นพื้น
ฐานแท้เลย คือเรื่องผีๆ หรือเรื่องผีสงเทวดา)

อีกด้านหนึ่ง อาการนี้แสดงอะไร ก็แสดงว่าคนไทย
เวลานี้ตื่นตุมง่ายมาก ปันกระแสขึ้นคัมภีร์ ก็เลยสลดรับกับซัก

แรกที่ว่าไปแล้ว คือเป็นเหยื่อที่ดีของธุรกิจ

ทำไมจึงตื่นตูมง่าย ก็เพราะสันฐานของหิวชอบหรง
ผลจากการดลบันดาล ให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วย คิดแต่จะพึ่ง
อำนาจภายนอกมาทำให้ อย่างเก่า “หรงดลถอย นอน
คอยโชค”

แล้วระยะยาวเป็นอย่างไร คนที่อ่อนแอ ไม่มีความ
เพียรพยายามที่จะทำการให้เกิดผลสำเร็จด้วยเรี่ยวแรง
ทำการของตนเอง ได้แต่เป็นนักพึ่งพา

ถ้าขมวดให้สั้น ก็คือวงจรของลัทธิบริโภคนิยม กับ
ลัทธิหวังผลดลบันดาล มาบรรจบประสานกัน แล้วก็ส่งผล
เป็นเหตุปัจจัยหนุนกัน ให้ชีวิตและสังคมนี้หมุนกลิ้ง หรือ
ถอยเคว้งคว้างต่อไป

นิตยสารมติชนรายสัปดาห์ ขึ้นปกว่า จตุคามรามเทพ ทำให้เกิดการสะพัดของเงินกว่า ๒๒,๐๐๐ ล้าน เท่ากับว่าตอนนี้ มันมีเรื่องของเงินทองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ถ้าผูกเข้าไปตรงนี้แล้ว ท่านเจ้าคุณฯ เห็นว่า เราจะหยุดกระแสนี้ได้อย่างไร

เรารู้ยู่่ว่า สังคมนี้กำลังต้องการเงินทองมาก เป็น
สังคมธุรกิจ ประสานกับบริโภคนิยม เห็นแก่การเสพบริโภค
ระบาทเข้ามากระทั่งในวัด กระแสใหญ่เป็นอย่างนี้ เราต้อง
พยายามดึงกระแสใหญ่เข้ามาหาหลัก

สังคมสมัยพุทธกาล ก็คล้ายอย่างนี้ คือกำลังเฟื่องใน
ด้านธุรกิจการค้า

ในสมัยพุทธกาลนั้น การพาณิชย์กำลังเจริญรุ่งเรือง
มีกองเกวียนเดินทางค้าขายระหว่างเมือง เศรษฐีขึ้นมามี
ชนชั้นนำ

ในชมพูทวีปมีวรรณะ ๔ คือ กษัตริย์ พราหมณ์ แพศย์
ศูทร พราหมณ์ถือตัวว่าสูงที่สุด

ว่าที่จริง กษัตริย์เป็นใหญ่มาก่อนตั้งแต่ในยุคพระอินทร์
ศบ พวกภาริอันเข้ามาจากทางอิหร่าน มาบุกอินเลีย ตคน
แรกที่ยกทัพมานั้น พวกนักรบเป็นใหญ่ เป็นยุคของกษัตริย์
ตคนนั้นเทพที่ยิ่งใหญ่คือพระอินทร์

ที่นี่ พอลอาร์ยันเข้ามาคืนเตี้ย และยึดครองขมพุกทวิปได้ อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุก็ตกอยู่ใต้อำนาจของอาร์ยัน พวก มิถักกะเจ้าถิ่นถูกเหยียดลงไปเป็นทาส กลายเป็นชนวรรณะ ศูทร เกิดวรรณะ ๔ เป็นกษัตริย์ พราหมณ์ แพศย์ ศูทร

พวกตั้งหลักแหล่งได้แล้ว พวกปัญญาชนก็เริ่มใหญ่ขึ้น พระอินทร์ที่เดิมเคยใหญ่ เรียกได้ว่า เป็นสัญลักษณ์ของพวก นักรบ ก็เริ่มถดถอยลงไป กลายเป็นว่าพระพรหมที่เป็น สัญลักษณ์ของพวกปัญญาชนหรือเจ้าคัมภีร์ขึ้นมาใหญ่ พระ พรหมขึ้นมาตอนนี้

ตอนที่อาร์ยันกำลังรุกเข้ามาคืนเตี้ย ตอนนั้นยังไม่มี พระพรหม แต่พอตั้งหลักแหล่งดีแล้ว พระพรหมก็โผล่ มี พวกพราหมณ์ ซึ่งเป็นนักวิชาการ เป็นปัญญาชน เป็นผู้ ประกอบพิธีเหมือนกับรู้พระทัยสามารถสื่อสารได้กับพระพรหม

ถึงยุคนี้ ใครๆ ก็ตั้งอกอศัยพระพรหมเป็นเจ้าใหญ่ ต้องทำพิธีบูชาัญญ โดยให้พราหมณ์เป็นผู้บอก ว่า เมื่อใครต้อง การอะไร อยากรได้ผลประโยชน์อะไร จะต้องทำอย่างไร ต้อง

บุชายัญอะไรอย่างไร กษัตริย์ก็ชักจะตกกันดับ พราหมณ์ขึ้น
มาเป็นที่หนึ่ง ตามด้วยกษัตริย์ แพศย์ ศูทร ส่วนพระอินทร์
ตอนนี้ก็ถูกเรื่องเสียหายเกิดขึ้นมากลบเยอะหมด กลายเป็น
เทพที่ไม่ค่อยมีความหมาย

(ส่วนพระพรหมเองที่เป็นใหญ่ในสมัยพุทธกาล ก็มา
กับแสงทองเมื่อราว ค.ศ. ๕๐๐-๖๐๐ โดยมีพระศิวะและ
พระนารายณ์ ใหญ่ขึ้นมาแทน)

ในยุคพุทธกาลจะเห็นว่า ชนพวกหนึ่งกำลังเฟื่องขึ้น
มา คือพวกเศรษฐีคหบดี พวกนี้เป็นพ่อค้าวานิช ทั่วๆ ที่เดิม
น่าจะอยู่ในชนชั้นสาม (แพศย์/ไวยศยะ) แต่กลายเป็นผู้มี
อิทธิพลมาก เศรษฐีนี้ถึงกับเป็นตำแหน่ง ที่พระราชาทรงแต่งตั้ง
ประจำเมืองเลย มีหน้าที่ไปเฝ้าพระราชาวันละสองครั้ง

รัฐไหนไม่มีเศรษฐี ก็เหมือนจะน้อยหน้า เป็นรัฐที่ไม่
รุ่งเรือง เหมือนกับต้องแข่งกันว่า รัฐนี้ๆ มีเศรษฐีกี่คน บาง
รัฐที่รัฐใดจะค่อยๆ จึงตั้งหาทางมีเศรษฐี ถึงกับมีการขอ
เศรษฐีจากตั้งรัฐหนึ่ง นางวิสาขา ก็ไปจากบ้านเม็งเดิม

เพราะเหตุนี้

เรื่องก็คือ แคว้นมคธมีเศรษฐีใหญ่ร่ำรวยมากถึง ๕ คนทางแคว้นโกศลซึ่งขาดแคลนเศรษฐีใหญ่ ต้องการมีเศรษฐีใหญ่บ้าง จึงขอให้แคว้นมคธส่งเศรษฐีใหญ่แบ่งไปให้คนหนึ่ง แต่แคว้นมคธไม่ได้ให้ตัวเศรษฐีใหญ่ เพียงส่งลูกเศรษฐีใหญ่คนหนึ่งไปให้ ชื่อว่าธัญชัย ซึ่งได้รับตำแหน่งเป็นเศรษฐีประจำเมืองสาเกต

ธัญชัยเศรษฐีนี้ก็คือพ่อของนางวิสาขา เมื่อธัญชัยเศรษฐีย้ายไปอยู่โกศลรัฐ นางวิสาขาเป็นลูก ก็ไปด้วย แต่ต่อมานางวิสาขาแต่งงานไปอยู่เมืองสาวัตถิ

เศรษฐีมีอิทธิพลมากเพราะการค้าขาย เรียกว่าสังคมกำลังเฟื่องในทางเศรษฐกิจ จากการค้าขาย ก็มีสิ่งอุปโภคบริโภคกันใช้กันมากมาย มีการอดกัน เช่นว่า ใช้ผ้าไหมจากรัฐนั้น ที่ถือกันว่าเป็นของชั้นดี

ในท่ามกลางสภาพสังคมอย่างนั้น พระพุทธเจ้าก็ทรงใช้ความนิยมหรือกระแสที่เกิดขึ้น เป็นจุดปรารถนาที่จะสอนให้

คนที่มีความหมายสำคัญในสังคมนั้น หันมาไม่ธรรม และนำธรรม
ไปปฏิบัติดังเช่นเศรษฐีก็ควรจะทำบุญมาทำประโยชน์ ส่ง
เสริมธรรม เกื้อกูลสังคม รวมทั้งพัฒนาชีวิตของตนเอง ไม่
ลุ่มหลงมัวเมาในการเสพบริโภคหรือใช้อิทธิพลจากทรัพย์
และอำนาจไปข่มเหงคนอื่น

อย่างอนาถบิณฑิกเศรษฐี นับถือพระพุทธเจ้าแล้ว ศรัทธา
มาทำประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ ที่จริงชื่อตัวว่า สุหตตะ แต่
เพราะทำประโยชน์ ง่ายเหลือคนยากจนให้ลืกลืมชื่อ ใช้ ตั้งโรง
ทานช่วยคนขาดแคลน จนได้สมญาเป็นชื่อว่า “อนาถบิณฑิก”
แปลว่า ผู้มีก้อนข้าวเพื่อคนอนาถ แล้วศรัทธารุ่งพระศาสนา
อุปถัมภ์พระสงฆ์ให้สั่งสอนประชาชนให้อยู่ดีมีสุข ง่าย
เหลือเกิน บุญเสียทรัพย์ไปในการทำบุญเหล่านั้นเท่าไร ก็ไม่
คำนึง นี่เป็นตัวอย่าง

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างนี้ ถ้าเรา
ดูลึกลงไป พระพุทธศาสนาไม่ใช่เป็นเพียงตัวหัวข้อธรรม แต่
เป็นคำสอนที่โยงกันหรือเนื่องกับสภาพความเป็นไปของสังคม

มีปัจจัยอีกย้ายแลกเปลี่ยนไป เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแนะนำสั่งสอนคนพวกนี้พวกนั้นว่า ทำอย่างไรชีวิตเขาจะดี และเขาจะอยู่กันดี พระตำรัสเทศนาก็จึงแตกต่างกัน

มาถึงสมัยนี้ก็เหมือนกันปัจจุบันสังคมเป็นอย่างนี้ก็ต้องรู้เข้าใจว่าทำอย่างไรจะให้ธรรมเกิดประโยชน์แก่คนเหล่านี้เหล่านั้นที่ต่างๆ กันได้

เรื่อง ‘จตุคามรามเทพ’ นี้ ยังมีเรื่องอิทธิฤทธิ์ หรือ อภินิหารเกิดร่วมด้วย เช่น คนสวมจตุคามไว้ในเสื้อพอไปถ่ายรูปเห็นเป็นแสงสว่างออกมา อะไรทำนองนี้ ท่านเจ้าคุณฯ เห็นอย่างไร

ก็เป็นไปได้ที่ว่า หนึ่ง เขาอาจจะสร้างหรือแต่งภาพขึ้นมา สอง ความเชื่อของมนุษย์เป็นแรงทำให้เกิดผลได้ พอเชื่อหรือมีศรัทธาแรงมากเข้า ใจก็กึกกัมกัม ก็เกิดความรู้สึกเป็นจริงเป็นจังอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ไม่เห็นจะต้องไปเอาใจใส่เรื่องพวกนี้เลย ในสถานการณ์ต้นกระแส เสียงเล่าลือก็จะมีกัน

มาอย่างนี้แหละ แล้วก็อาจจะโหมกระพือซ้ำเข้าไปอีก

เอาสารกันตรงที่ว่า พอมีกระแสพวกนี้ เราจับแกน
ของเรื่องให้ได้ และเจาะความรู้ที่โยงมาถึงกรรม แล้วก็มอง
เข้าทางที่จะให้กรรมก้าวต่อไป

อย่างเช่น คนนับถือจตุคามรามเทพ ในเมื่อจตุคาม
รามเทพเป็นเทพพิทักษ์พระธาตุ หัวใจของจตุคามรามเทพ
ก็อยู่ที่พระธาตุ อย่างน้อยคุณก็ควรจะไปให้ถึงพระธาตุ
และให้ถึงไม่เฉพาะทางกาย แต่ให้ถึงจริงทั้งด้วยใจและ
ด้วยปัญญา

ภาคผนวก

จดุคามรามเทพ:

เรื่องราว ประวัติ ที่มา

สุดสัปดาห์
มติชน

'ขุนพันธ์'เฉพาะกิจ
พิมพ์ 'ไม่นิยม'
'ผู้ดี'แล้วแต่

ฉบับที่ ๕๖๖๖ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ ปีที่ ๖๖ ฉบับที่ ๖๖๖๖

พ่อท่าน'พันธ์'
จิตุคามรามเทพ
ยกกำลังสอง

ภาพขุนพันธ์รักษาราชเคซ ขึ้นปก 'มติชนสุดสัปดาห์'

เรื่องราวเกี่ยวกับ ‘จตุคามรามเทพ’ นั้น มีมากมาย
หลายตำนาน บางตำนานกล่าวว่า ‘จตุคามรามเทพ’ เป็น
เทวดาพิทักษ์พระบรมสารีริกธาตุ ณ วัดมหาธาตุยุวราช
รังสฤษฎิ์ราชวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

บ้างก็ว่าเป็นเทวดาพิทักษ์ศาลหลักเมือง หรือเทวดา
ประจำเมืองนั่นเอง

บ้างก็ว่าเป็นกษัตริย์พระราชของศรีวิชัยที่ตั้งจิตอธิษฐาน
เป็นพระโพธิสัตว์ อยู่ในระหว่างบำเพ็ญบารมีเพื่อการตรัสรู้
ฯลฯ

บ้างก็ว่าเป็นเทพองค์เดียว บ้างก็ว่ามีสององค์ ‘จตุคาม’
องค์หนึ่ง ‘รามเทพ’ อีกองค์หนึ่ง

ผู้ที่ปลุกกระแสความเลื่อมใสองค์ ‘จตุคามรามเทพ’
คือ พล.ต.ต.ขุนพันธรักษ์ราชเดช อดีตนายตำรวจผู้ล่วงลับ ชาว
เมืองนครศรีธรรมราช ท่านได้รับยกย่องว่าเป็นแบบ

อย่างที่ดีของตำรวจไทย ในแง่ความซื่อตรง มีความกล้าหาญ และมีวิชาคาถาอาคมแก่กล้า สามารถปราบปรามโจรผู้ร้ายที่มีไสยเวทย์ทั้งหลายได้อย่างราบคาบ เป็นตำนานเล่าขานสืบต่อกันมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ประวัติ พล.ต.ต. ชูพันธ์รักษ์ราชเดช

เดิมชื่อ กุบุตร พันธุ์รักษ์ เกิดเมื่อ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๒ ที่บ้านชัยเขี้ยว หมู่ที่ ๕ ต.ดอนตะโก อําเภอกําสดา จังหวัดนครศรีธรรมราช เสนิบุตรนายฉ้วน-นางทองจันทร์ พันธุ์รักษ์ เมื่อจบชั้น ม.๑ ที่โรงเรียนวัดท่าโพธิ์ (ปัจจุบันคือโรงเรียนเบญจราษฎร์) ก็เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ โดยพักที่วัดราชผาติการาม แต่เรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร จนจบ ม.๘ แล้วเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจหลวงพระเช จังหวัดนครปฐม จบการศึกษาปี ๒๔๗๒

หลังจบการศึกษาแล้ว เดินทางไปรับราชการตามพื้นที่

ต่างๆ ปี ๒๔๗๔ ไปประจำการที่จังหวัดพัทลุง สามารถ
ปราบเสือสังกับเสือพุ่มนักโทษแหกคุกและยิงวิสามันญคนร้าย
สำคัญอีก ๑๖ ราย ผลงานครั้งนี้ ทำให้ได้รับพระราชทาน
บรรดาศักดิ์เป็น ‘ขุนพันรักษ์ราชเดช’ พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้
เลื่อนยศเป็นร้อยตำรวจโท และได้ถูกสมทบที่วัดมหาธาตุวรม
หาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในสมณเพศได้ ๑ พรรษา
ก็ลาสิกขา

พ.ศ. ๒๔๗๙ ย้ายไปเป็นหัวหน้ากองตรวจประจำกอง
บังคับการตำรวจภูธรมณฑลนครศรีธรรมราช ประจำจังหวัด
สงขลา ได้ปราบโจรสลัดสำคัญทำให้มีชื่อเสียงมาก คือ ปราบโจร
อะเวตะคอตตาละ ซึ่งมีคาถาอาคมอยู่ยงคงกระพัน เทียบสู้
ฆ่าคนไทย ได้สำเร็จ ได้เลื่อนยศเป็นร้อยตำรวจเอกในปีนั้น

พ.ศ. ๒๔๘๒ ย้ายกลับมาอยู่พัทลุง ปราบเสือสาย
และเสือเขิบ ก่อนย้ายไปเป็นผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด
พิจิตร พ.ศ. ๒๔๘๖ กวาดล้างเสือโนม ต่อ พ.ศ. ๒๔๘๙
ย้ายไปเป็นผู้กำกับการตำรวจภูธร จังหวัดชัยนาท พร้อมกับ

ได้รับแต่งตั้งเป็นรอง ผ.อ. กองปราบปรามพิเศษของกรมตำรวจ
ลุยปราบโจรในจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น เลื่อนฝ้าย เลื่อนอ่อน
เลื่อนศรีม เลื่อนปลั่ง เลื่อนใบ เลื่อนอ้วน เลื่อนไหว เลื่อนมเหศวร เลือ
ไกร และเลื่อนวัน แห่งชุมโจร อำเภอบางแพไร จ.สุพรรณบุรี จนได้รับ
ฉายาว่า ‘ขุนพันดาบแดง’ ‘ขุนพันจอมขมังเวทย์’

ต่อมาได้รับตำแหน่งรองผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต ๘
ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ดำรง
ตำแหน่งผู้บังคับการตำรวจเขต ๘ และได้รับพระราชทานยศ
เป็นพันตำรวจเอก และในปี ๒๕๐๕ ได้รับเลื่อนยศเป็นพล
ตำรวจตรี จนกระทั่งเกษียณอายุในปี ๒๕๐๗ ในปี ๒๕๑๒
ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดพรรค
ประชาธิปัตย์

ในประวัติกำเนิดวัดอุดมคงค ‘จตุคามรามเทพ’ จะมีชื่อ
ของขุนพันรักษ์ราชเดชปรากฏอยู่ด้วยเสมอ เพราะตำนาน
มีว่า ท่านเป็นผู้ที่รู้ว่าภาพวาดจากคนทรง ที่พูดถึงสิ่งศักดิ์
สิทธิ์ที่จะมาปกป้องบ้านเมือง คือ องค์ ‘จตุคามรามเทพ’ จน

นำมาสู่พิธีกรรมลงเสาหลักเมืองนครศรีธรรมราช ที่ได้มีการ
อัญเชิญองค์ ‘จตุคามรามเทพ’ มาประดิษฐานในศาลหลัก
เมือง เมื่อปี ๒๕๐๓ ซึ่งขุนพันธรักษ์ราชเดช เป็นเจ้าพิธี
และเป็นผู้อ่านโองการอัญเชิญองค์ ‘จตุคามรามเทพ’ ด้วย
ตนเอง พ.ศ.๒๕๐๓ ขุนพันธรักษ์ราชเดช ถึงแก่กรรมเมื่อ
วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗ สิริอายุได้ ๑๐๘ ปี

ในงานพระราชเพลิงศพของท่าน สมเด็จพระบรม
โอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระกรุณาเสด็จฯ
เป็นประธานในพิธี มีการแจกวัตถุมงคล ‘จตุคามรามเทพ’
ทำให้มีผู้มาร่วมในพิธีพระราชเพลิงนับแสนคน และมีข่าวว่า
มีผู้เสียชีวิตด้วยอาการหัวใจวาย เนื่องจากมารอรับวัตถุมงคล
จตุคามรามเทพ ที่แจกในงานดังกล่าว

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารแห่งเมืองนคร

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เดิมเรียกว่า วัดพระบรมธาตุ ตั้งอยู่ภายในเขตกำแพงเมืองโบราณ ปัจจุบันอยู่ทางทิศใต้ของตัวจังหวัด เนื้อที่ ๒๕ ไร่ ๒ งาน มีถนนราชดำเนินตัดผ่านหน้าวัดเดิมเป็นเส้นทางโบราณหรือถนนโบราณประวัติปรากฏหลักฐานไม่แน่ชัด แต่จะผูกโยงกับตำนานพระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งเขียนขึ้นจากคำบอกเล่าภายหลังเหตุการณ์จริงหลายร้อยปี

หลักฐานที่ชัดเจนปรากฏในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ ยืนยันว่า วัดพระมหาธาตุฯ ไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา ต่อมาพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ายุคลฑิฆัมพร กรมหลวงลพบุรีราเมศวร อุปราชปักษ์ใต้ได้อาราธนาพระสงฆ์จากวัดเพชรจริกมาดูแลรักษาวัด เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เสด็จประพาสเมืองนครศรีธรรมราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามวัดว่า 'วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร'

ตำนานการก่อสร้างพระบรมธาตุเจดีย์มีหลายตำนาน หากประมวลเนื้อหาได้ว่า เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมืองต่างๆ แคว้นแคว้นชมพูทวีปได้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุไปเก็บรักษาเพื่อเคารพบูชา มีเมืองๆ หนึ่งชื่อ ทันธบุรีได้พระทันตธาตุมาเก็บรักษาไว้ ต่อมากษัตริย์จากเมืองอื่นยกทัพมาเพื่อขอแบ่งพระทันตธาตุ กษัตริย์เจ้าเมืองทันธบุรีเห็นว่าจะรักษาเมืองไม่ได้ จึงให้พระนางเหมมาลา และเจ้าทันตกุมารพระธิดาและพระโอรสัญญาเชิญพระทันตธาตุหลบหนีไปยังเกาะลังกา

บังเอิญเรือถูกพายุพัดแตก ทั้งสองพระองค์มาขึ้นฝั่ง ณ หาดทรายแก้ว จึงฝังพระทันตธาตุส่วนหนึ่งไว้ จากนั้นก็เดินทางต่อไปเกาะลังกา ต่อมาพระเจ้าศรีธรรมโศกราชได้เสด็จมาพบที่ฝังพระทันตธาตุ โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระเจดีย์เป็นที่ประดิษฐานพระทันตธาตุไว้ และสร้างเมืองใหม่บริเวณนั้น ซึ่งก็คือเมืองนครศรีธรรมราชนั่นเอง

จุดคามรามเทพคือใครกันแน่

มีตำนานเล่าว่า จุดคามรามเทพ คือเทวดารักษาเมืองหรือเทพประจำหลักเมืองนครศรีธรรมราช เดิมคือ พระเจ้าจันทรภาณุ ผู้สร้างเมืองศรีธรรมโศก (นครศรีธรรมราช) อันเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรศรีวิชัย

อีกตำนานหนึ่ง เช่นกันว่า 'จุดคามรามเทพ' ทรงเป็นพระโอรสของนาง พญาจันทราหรือนางพญาพื้นเมืองทะเลใต้ ทรงเสนาราชสีของพระเจ้าราตะ หรือ พระสุริยะเทพ ผู้ทรงรวบรวมดินแดนคาบสมุทรมหาคัมภีร์จักรวรรดิเดียวกันในพุทธศตวรรษที่ ๗ และทรงเป็นพระราชมารดาของเจ้าชายรามเทพ พระนางจันทราทรงบรรลุนิเวศน์ ทรงอิทธิฤทธิ์ขนาดขยับเคลื่อนลมร้ายให้สงบลงได้ ดังนั้น ชาวทะเลจึงกราบไหว้ท่านก่อนออกสู่กลางทะเล เรียกกันอีกชื่อว่า 'แม่ย่านาง' ของชาวศรีวิชัย หรือ เจ้าแม่อยู่หัว

เจ้าชายรามเทพทรงศึกษาวิชาจุดคามศาสตร์จาก

พระมารดาจนเขี้ยวชาญ ทรงศึกษาพุทธธรรมในถ้ำธัมมหายาน ทรงมีความเชื่อเรื่องการทำเพ็ญบารมี เป็นพระโพธิสัตว์ เพื่อการศรัทธาธรรมในกายภาคหน้า ทรงตั้งปณิธานแน่วแน่ ในการประกาศพระศาสนาให้มั่นคงทั่วแคว้นแคว้น ทรงได้รับการถวายพระนามว่า องค์ราชันจตุคามรามเทพ ต่อมาทรงเจริญอิทธิฤทธิ์สูงส่ง ทรงศึกษานุกาพย์ยิ่งใหญ่ แม้กล่าววาจาสาปแช่งผู้ใด ผู้นั้นย่อมมีอันเป็นไป จนได้ถวายพระนามอีกสองพระนาม คือ จันทรภาณุ และ พญาพิงพกาฬ

ตำนานเรื่อง พญาพิงพกาฬ หรือ พังพะกาฬ ที่เล่าขานกันในเมืองนครศรีธรรมราช ก็ไม่ตรงกัน บ้างว่าเป็นลูกชาวนา ต่อมกลายเป็นนักรบผู้ทรงอิทธิฤทธิ์ บ้างก็ว่าเป็นพระชาติก่อนขององค์จตุคามรามเทพ

พญาโหรบรมครูของช่างชาวชวาจะ จำลองรูปมหาบุรุษเป็นอนุสรณ์ตามอุดมคติศิลปะแบบศรีวิชัย เรียกว่า ร่างแปลงธรรมรูปสมมติแห่งเทวราช ที่มีตัวตนอยู่จริงในโลกมนุษย์ ทรงเครื่องราชขัตติยาภรณ์ ๔ กร ๔ เสาพร พร้อมด้วยเทพ

ศาสตราจารย์ เพื่อปกป้องอาณาจักรและพุทธจักร เพื่อเป็นคติ
ธรรม ประดิษฐานในทุกหนแห่งในอาณาจักรทะเลใต้

อาจารย์บัณฑิต สุทรมุสิก ผู้เชี่ยวชาญประวัติศาสตร์อีก
ท่านหนึ่ง บันทึกไว้ว่า

เรื่องนี้ยากจะพิสูจน์ แต่ในคติการสถาปนาพระเทวราช
อันเป็นศิลปกรรมสมมติในภายหลังตามประเพณีศรีวิชัย ‘จตุ
ความรามเทพ’ จึงหมายถึง ดวงพระวิญญูญาณแห่งอดีตบูรพ
กษัตริยาธิราชเจ้า ผู้มาสถิตเป็นผู้คุ้มครองดูแลบ้านเมืองทั้งสี่
ทิศ ทรงฤทธิ์อำนาจอย่างเต็มเปี่ยม ยังเพียบพร้อมด้วยบารมี
ธรรม ๑๐ ประการ* ของพระโพธิสัตว์ ผู้มีความเมตตาต่อ
มนุษย์ทุกผู้ทุกนาม ตรงตามหลักพระพุทธศาสนาที่
แพร่หลายในยุคศรีวิชัยไศเลนทรวงศ์ ดังเช่น พระสยามเทวา

* ทศบารมี—ปฏิบัตกอันยอดเยี่ยม คุณธรรมที่ประพดติปฏิบัติอย่างยิ่งยวด คือ
ความดีที่บำเพ็ญอย่างพิเศษเพื่อบรรลุจุดหมายสูงสุด เช่น ความเป็นพระพุทธรเจ้า
และความเป็นมหาสาวก เป็นต้น คือ ทาน สีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ
สังกะ อริหฐาน เมตตา และอุเบกขา

ธีราช ที่สถาปนาขึ้นภายหลังในยุครัตนโกสินทร์ที่สมมติเอาดวงพระวิญญาณของพระมหากษัตริย์รวมเป็นหนึ่งเดียวกับเทวดา เพื่อปกป้องรักษาย่านเมือง

แต่การที่จะบอกว่าเป็นกษัตริย์พระองค์ใดแน่ั้น ตถบยาท บางท่านบอกคือ พระเจ้าจันทรภาณุ แต่พระเจ้าจันทรภาณุเสด็จอยู่เลย พ.ศ. ๑๙๐๐ เสนอยุคลดของตามพรตบังคับสาเราแล้วพระเจ้า 'จตุคามรามเทพ' คือ อคัตถกษัตริย์ศรีวิชัย ทั้งนี้ จึงน่าจะเก่าแก่กว่าพระเจ้าจันทรภาณุ ทรงเช่นพระเจ้าวิษณุราช ที่ปรากฏตามศิลาจารึกกรุงศรีวิชัย อยู่ในราว พ.ศ. ๑๓๑๙ ผู้สร้างมหาเจดีย์บรมพุทโธ ห่างกันถึง ๕๐๐ ปี แต่ถ้ามองในเรื่องการก่อกำเนิดชาติมาเกิดตามหลักของมหายาน ตัวอย่างเช่น คาโลตามะของทิเบต ที่ก่อกำเนิดมาเกิดและสอกันว่าเป็นอวดารภาคหนึ่งของพระอวโลกิเตศวร ในยุคศรีอยุธยา ที่พุทธศาสนามหายานยิ่งใหญ่มาก สลคคควาพระมหากษัตริย์คืออวดารของพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร และยังเป็นพระโพธิสัตว์ที่มีตัวตนจริงบนโลกมนุษย์

ประเด็นน่าสนใจ คือ ในแผ่นพิภพวัดดุมงคลรุ่มบูรณะ
หลักเมืองนครศรีธรรมราช ปี ๒๕๔๗ หรือ บูรณะหลักเมือง
นครศรีธรรมราช ๒๕๔๗ ที่ พล.ต.ต.ขุนพันธรักษ์ราชเดช
เป็นที่ปรึกษาการจัดสร้าง ได้มีเล่าเรื่องที่มาจากองค์ 'จตุคาม
รามเทพ' แปลงไปกว่าตำนานอื่น ดังนี้

ย้อนหลังในราวปี พ.ศ. ๑๐๔๐ ในสมัยนั้นกษัตริย์ผู้
ครองอาณาจักรสุวรรณภูมิ คือ พระเจ้าจันทรภาณุ มีพระ
บารมีบุญญาธิการมาก ได้แผ่ขยายอำนาจอาณาเขตออกไป
ถึงประเทศอินเดีย ยึดประเทศอินเดียได้ และอยู่ปกครองจน
เป็นพระมหากษัตริย์ของอินเดีย ไม่กลับมายังสุวรรณภูมิเป็น
เวลากว่า ๒๐ ปี พระโอรสสองพี่น้องของพระเจ้าจันทรภาณุ
คือ ขุนอินทโรคนทร์ และขุนอินทราเชียน เห็นบ้านเมือง
ทรุดโทรมลง ขาดกษัตริย์ปกครอง ครั้นจะตั้งคนขึ้นเป็น
กษัตริย์แทนพระบิดาก็ไม่ได้ จึงร่วมกันย้ายเมืองหลวงมาอยู่
ที่เมืองข้างค่อมศิริธัมมาราช แล้วเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า ศรีวิชัย
สุวรรณภูมิ

ต่อมาเมื่อคำอธิบายเพิ่มว่า ในฐานะที่ท่านทั้งสองเป็น
ปฐมกษัตริย์ จึงได้ขยายเมืองและซ่อมแซมบูรณะพระบรมธาตุ
เจดีย์ที่เริ่มชำรุดทรุดโทรมลงเป็นครั้งแรก ด้วยคุณงามความ
ดีของพี่น้องสองกษัตริย์ หลังจากสิ้นพระชนม์ลง ประชาชน
ทั้งหลายจึงได้ยกย่องเทิดทูนให้เป็นพระเสื้อเมืองและพระทรง
เมือง มีฐานะเป็นเทวดาประจำเมือง และขนานนามของท่าน
ทั้งสองว่า ‘ท้าวสุคามราม’ และ ‘ท้าวรามเทพ’ ตั้งแต่นั้น
เป็นต้นมา ดังหลักฐานที่ปรากฏ คือรูปขนาดใหญ่ของท่าน
ทั้งสองที่ประทับนั่งอยู่ข้างบันไดทางขึ้นพระบรมธาตุเจดีย์ใน
วิหารพระทรงม้า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ซึ่งมีปรากฏ
มานานหลายร้อยปีแล้ว

อีกตำนานหนึ่ง ที่ปรากฏในตำราพระพุทธสิหิงค์ (สิทธ
พุทธรูปนิทาน) และตำนาน ชินกาลมาตีปกรณ์ มีความว่า

ครั้งหนึ่งพระร่วงสุโขทัยได้ยืมกิตติศัพท์พระพุทธรูปใน
ลังกาว่าศักดิ์สิทธิ์นัก จึงส่งทูตไปเฝ้าเจ้าเมืองนครศรี
ธรรมราช ว่าทำอย่างไรถึงจะได้มา พระยานครฯ ตอบว่า

“ไปเอามายมิได้ เพราะลังกามีเทพารักษ์สี่องค์ (จตุเทวรักษา)
คือ พระราม พระลักษมณ์ สุนนเทพ และชิตตคามเทพ”

ไมเคิล โรท ได้เขียนไว้ในบทความของเขาใน ‘มติชน
สุดสัปดาห์’ ฉบับที่ ๑๓๙๘ ว่า

ปัจจุบันนี้พระรามยังสถิตอยู่ที่เมืองเทพนคร (Dondra)
ครองภาคตะวันตกเฉียงใต้ในนาม อุษลวรรณ พระลักษมณ์
หายไป มีพิเภก (Vibhisshana) มาขึ้นครองแทนที่วัด
กัลยาณีสี่มา กรุงโคธัมโบ (ประเทศศรีลังกา) สุนนเทพยัง
ครองสุนนภูฏ (เขาพระพุทธรบาทกลางเกาะ) ส่วนชิตตคามเทพ
ได้แก่ ันธกุมาร (บุตรพระอิศวร) ที่สถิตอยู่ที่กฏรคาม
(Kataragama) ซึ่งเขียนเป็นภาษาบาลีว่า ชิตตคาม แล้วคน
ไม่ถนัดภาษาย่อมดัดแปลงเป็น จตุคาม ตามใจนึกโดยไม่
นึกถึงความหมายหรือหลักภาษา

ไมเคิล โรท สรุปว่า จตุคามรามเทพ น่าจะเป็นเทพฮินดู
๒๒ แแม่ ที่ชาวศรีลังกานับถือ เป็นเทพารักษ์พระพุทธรศาสนา

ต่อมาเมื่อชาวนครฯ รั้บพระพุทธรศาสนาจากล้งถาวงศ์เข้ามา เทพทั้งสองก็ตามมาด้วยในฐานะเทพารักษ์พระบรมธาตุนครฯ ต่อมาในสมัยหลังนี้ ความทรงจำทางประวัติศาสตร์ เลื่อมและเอกสารโบราณถูกลืมหรือถูกอำพราง บรรดาผู้มีศรัทธาบางคนจึงรู้สึกแปลกแยกหมตที่พึ่ง แล้วชวนชววยสร้างที่พึ่งขึ้นมาใหม่โดยผนวกชื่อ ชัตตุคาม กับ รามเทพ แล้วอุปโลกน์เทพองค์ใหม่ขึ้นชื่อ จตุคามรามเทพ ขึ้นมาจากความว่างเปล่า โดยไม่มีหลักฐานใดๆ รองรับ..

ในปัจจุบันนี้ชื่อเสียงเกียรติคุณของท้าวจตุคามและท้าวมรามเทพได้แผ่ขยายออกไปกว้างขวางทั่วประเทศ ทั้งนี้ด้วยพละนาฎภาพแห่งอิทธิฤทธิ์ บุญญฤทธิ์ของทั้งสองพระองค์ ได้ส่งผลให้ผู้เลื่อมใสศรัทธาบูชาสักการะ ประสมกับความสัมฤทธิ์ผลในสิ่งที่พึ่งปรารถนาตามจิตอธิษฐานกันอย่างถ้วนหน้า จึงควรที่ทั้งสองพระองค์ได้รับการยกย่องเทิดทูนในสมญานามว่า เทวโพธิสัตว์แห่งอาณาจักรทะเลใต้

พล.ต.ต.ขุนพันธรักษ์ราชเดช เป็นผู้หนึ่งที่ยืนยันว่าที่

เข้าใจว่าทั่วจตุคามรามเทพเป็นองค์เดียวนั้นไม่ถูกต้อง
แท้จริงแล้วมีสองพระองค์และทรงเป็นพี่น้องกัน

จะเห็นได้ว่า แม้แต่ตำนานความเป็นมาของ ‘จตุคามราม
เทพ’ ก็ยังมีหลายตำนาน จนไม่รู้ว่าจะเชื่อตำนานไหนดี

อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ทุกตำนานพูดตรงกัน คือ ‘จตุ
คามรามเทพ’ นั้น สถานะที่แท้จริงของท่าน คือ เทวดา มีการ
เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ตามกฎของไตรลักษณ์ มิได้แตกต่างไป
จากมนุษย์

ย่อมมิอาจเปรียบเทียบได้กับพระพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็น
พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า และเป็นพระศาสดาแห่ง
เทวะและมนุษย์ทั้งหลาย การจะนับถือ ‘จตุคามรามเทพ’
มากกว่า ยิ่งกว่า หรือเหนือกว่าพระพุทธเจ้านั้น เป็นเรื่อง
ไม่สมควรอย่างยิ่ง ❖

คดีจตุคามรามเทพ

ISBN 978-974-7628-89-0

9 789747 628890

C 112

1110 25.00 บาท